

<p>Szerkesztői iroda: A KIADÓHIVATALBAN, hova a lap szellemi részét illető közle- mények küldendők.</p> <p>Kiadó hivatal: WOKAL JÁNOS KÖNYVKERESKEDESE hová a hirdetések s előfizetések bérmentesen küldendők.</p> <p>Kéziratok nem adatnak vissza.</p>	<h1>KÖZÉRDEK.</h1> <h2>Vegyes tartalmu heti lap.</h2>	<p>Megjelen minden vasár- napon egy nagy ívben.</p> <p>ELŐFIZETESI FELTÉTELEK Helyben hához hordva, vagy vidékre postán küldve:</p> <table> <tr><td>Egész évre</td><td>4 frt.</td></tr> <tr><td>Fel</td><td>2 "</td></tr> <tr><td>Negyed</td><td>1 "</td></tr> </table> <p>HIRDETÉSEK DIJA: 3 hasábos petti sorért, vagy ennek helyéért 5 kr. Bélyegdíj külön 30 kr Nyiltér sora 15 kr</p>	Egész évre	4 frt.	Fel	2 "	Negyed	1 "
Egész évre	4 frt.							
Fel	2 "							
Negyed	1 "							

Az új ipartörvényjavaslat.

II.

Az iparszabadság elvével szemben, mely a törvényjavaslat alapját képezi, az iparosok, ipartársulatok ezeknek valódi képviselői: az országos iparegységet: a kvalifikáció elvét állították fel, kívánván, hogy senki se lehessen önálló iparos, ki legalább három évig gyakorlati képzettséget nem szerzett magának. — Nemcsak azért szükséges ez — mondják, hogy az iparosok általános kívánsága ez által teljesítve legyen, hanem azért is, hogy a kvalifikáció kimondása és megkövetelése által az ipartanulás fokozatos végződjén a mesteri önállóság helyezettven a tanuló iparos ifjak szemé elé, ezáltal mintegy benső ösztön támasztassék a pályájához szükséges elméleti és gyakorlati ismeretek menél teljesebb elsajátítására. Azon ellenvetésre, mintha ez által a foglalkozási szabadság sértetnék és korlátoztatnék, azon helyes feleletet nyerjük: miszerint az ipar minden ága mindenki előtt nyitva van, ki azokra lépni akar — és aki a törvény által előszabott feltételeket teljesíti, ami kinek-kinek szabadakarától függ. És ez nem bérnija meg a vállalkozási szellemet sem, mert hiszen most sem vállalkozik senki specialiter valamely iparág gyakorlására, ha azt nem tanulta, hanem vállalkozott gyártásra, kereskedésre, illetőleg mesteremberek által való dolgoztatásra, vagy ezek készítményeinek forgalomba hozatalára. Mindez jövőre sem lesz kizárva, sőt a gazdasági élet jelen fejlődési fokán ki sem zárható, sőt a kvalifikációval bíró, ennél fogva képzetlenebb és megbízhatóbb iparosok a vállalkozások eredményét még inkább biztosíthatják.

A képviselőház közgazdasági bizottságának többsége elfogadta elvileg a kvalifikációt Nagy érdeme van ebben gr. Zichy Jenőnek, ki országszerte tett utazásaiban személyes meggyőződést szerzett az iparüzés állásáról, az iparosok képzettségéről és anyagi helyzetéről. És bár Hegedüs Sándornak sok igaza van abban, hogy az iparüzés terén felmerült

miseriákat nem csak a kvalifikáció hiánya okozta, és hogy a bajok legnagyobb része a kvalifikáció után is fennmarad, de mégis csatlakozunk gróf Apponyi Albertnek azon helyes nézetéhez, hogy ámbár a verseny viszonyok lényeges és általános javulását pusztán a kvalifikációtól várni nem lehet ugyan, mindaz által kétféle eredményt lehet remélni, ugymint: először a kis iparosság egyéni tulajdonságainak emelését, másodsor a versenyviszonyoknak járulását az oly vidéki városokban, melyeknek iparai ma is leginkább helyi szükségletre dolgoznak; ily helyeken kontárság korlátozása haszonnal lesz. Sőt maga a miniszterelnök is, kinek felszólalására kétségtelenül sokat nyomott a kvalifikáció elvének elfogadására nézve, kimondta, hogy miután az iparos osztály országszerte a képesítés nem létben láthatja bajainak főforrását, addig míg ez megadva nem lesz, az iparosok nem fogják bajaiknak forrását másutt keresni és nem fognak igyekezni a talán igazán nagyobb nehézségeket elhárítani. Ha ellenben a képesítés megadatik, akkor kettő közül csak egy lehetséges: vagy helyesen fogták fel a kvalifikáció horderejét, és ha igazuk lesz, annál jobb ha segítve lesz; ha pedig meggyőződnek arról, hogy nem jó helyen keresték a baj okait, akkor nem lesz segítve rajtuk s ekkor keresni fogják másutt, ott, a hol segítve lesz.

A törvényjavaslatnak legfontosabb részét a kötelező ipartársulatok létesítése s az elméleti oktatás képezi. Bizonyára helyes és szükséges, hogy ily testületek kötelezőleg alakítsanak mindenütt, hol elegendő számú iparos van, kiknek mintegy önkormányzati joguk és kötelességük leendő végrehajtani a törvény intézkedéseit — és ezek között különösen a gyakorlati és elméleti képzettség megszerzéseért szükséges feltételeket, melyek nélkül új ipartörvényünk ismét csak irott malaszt lesz.

Örömlőnkre szolgál a magas kormány azon elhatározása, miszerint az ipartörvényjavaslatnak a leghamarább leendő letárgyalását óhajítja a végből, hogy ez már folyó évi október hó 1-én életbe léptethető legyen.

— Megyénk területén az idel főcsozás végleges megállapodás szerint a következő napokon és állítási helyeken fog a régi sorozójárással kereszttulvitetui:

Márczius 3. Vizakna város, ugyanott.
Márczius 19. és 20. balázsfalvi járás Balázsfalván.
Márcz. 27. 28. és 29. kisenyedi járás Alvinczen.
Márcz. 31. és április 1. alvinczi járás Alvinczen.
Április 4. és 5. marosújvári járás Maros-Ujvárt.
Április 7. Nagy-Enyed város, ugyanott.
Április 8. és 9. esombordi járás Nagy-Enyeden.
Április 10. 12. s esetleg 15-én nagyenyedi járás Nagy-Enyeden.
Ápr. 16. Gvula Fehérvár város, ugyanott.
Ápr. 17. 18. és 19. magyarigényi járás M.-Igenben.
Ápr. 22. Abruibánya város, ugyanott.
Ápr. 23. 24. és 25. verespataki járás Verespatakon.

A nemzet kincsei.

— Az ötvösműkiállítás. —

Régen letűnt, régi jóidők mesészerű hagyománya támadt fel s került össze száz meg ezer helyről rejtekből a fővárosba a „Nemzeti Múzeum” palotájába, hogy régi nagyságunk fényét ismeri s nemzeti önértéket nevelni tanítson bennünket. Az isten ostarának hadverő Atilának arany edényeitől kezdve két ezredet megközelítő időszak kincseit látjuk itt egybehalmozva, Szent István korán át, Szent László, Nagy Lajos, Mátyás az igazságos, majd szentegyházaink és főuraink drágaságai ragyognak elénk. A villanylámpák vakító fényárjában a mérhetetlen kincseknek szemképrázató özöne, arany, ezüst s drágaköveknek minden elképzelhető faja, igazi Dárus kincse. Nem mondunk sokat, ha 25-től 30 millióra becsüljük az ország minden részéből, sőt külföldről is itt egybehalmozott mesés kincsek értékét. S mindez miért? Hazai iparunk jövődjéért főliragoztatásért.

Az iparművészeti múzeum elhatározta, hogy a mult évi könyvkiállítás mintájára a hazai ötvös, vagyis arany- művéség régi emlékeiből szintén kiállítást fog rendezni, azon czélból, hogy ez iparunk hajdani virágzásáról úgy magunk meggyőződhesünk, mind arról a külföldet is meggyőzzük, másrészt pedig iparosainknak példát nyújtunk, ösztönözzük különösen ötvöseinket, hogy a külföldi gyári termeléssel szemben is vegyék fel újra a harcot s teremtsenek a régi mintára újra becses és igazi mű- értékű dolgokat.

Természetes, hogy e főczélon kívül a hazai történet és művészet s a régészet tudománya is bő tápanyagra találjanak a temérdek műdarab tanulmányozásában.

TÁRCZA.

Az én dalom.

— P. Aranka kisasszonynak ajánlva. —

„Temetésre szól az ének,
Temetőbe kit kísérek?
Akárki! már nem földi rab,
Nálam százsorta boldogabb.”
Jefi.

Gyászos hantok bus honában
Bánatommal elkeseregtek:
Mennyi sír van . . . s most is hallom:
„Temetésre szól az ének.”

A halálnak „memento”-ja
Zugva kél a messziségnek.
Majd felém csap azt susogva:
„Temetőbe kit kísérek?”

Be sötét van lenn a sírban . . .
Oh de ott a szív nyugodtabb!
Vajjon ki az, kit temetnek?
„Akárki! már nem földi rab.”

Este lön már, — s még itt sírok . . .
Árva lelkeim szenvedő rab,
E rab sugja: aki porlad
„Nálam százsorta boldogabb!”

Fülel Sz. Lajos.

A bál.

— Bál tanuló. —
(Vége.)

Nem sokkal kisebb a felemás rokonszenvenvel tánc-
czolók száma.

Különbséget kell tennünk az itt előforduló két eset
között. Egyik eset mikor az ifjú imádja táncosnőjét, az
meg rá sem hederít.

Ez felette kínos helyzet. Szánalom nézni a szegény
gavallért, miként igyekszik mindenkép kedves lekötelező,
megnyerő lenni. Szíve forrong, mint a Krakatoa vulkán,
de egy jégheideg tekintet s kebelében kínos rázkodás s a
visszhang. Szavait válogatja; a legédesebb, leghizelgőbb
bókok peregnék ajkairól; egy megsemmisítő gunyosoly
. . . s nyelve megcsuklik s eszével együtt binárba jut;
kínos vergődésében bolondabbnál bolondabb dolgot követ
el. — Táncosnőjét elfelejti helyére vezetni, mentében
minden uszályt összeviszsa tapos, a kezében levő legye-
zőt összetöri . . . aztán összevesz barátaival s boszus
minden vidám arezra; azt hiszi, hogy mind az ő szomorú
sorsán mulatnak.

A másik eset: mikor a táncosnő érzelmei nem ta-
lálnak visszhangra kegyetlen táncosza szívében.

Ez sem kellemes helyzet, de nem olyan megsemmi-
sítő, mint ellentét.

Előttünk áll egy pár. A szerelmes lányka nem ké-
pes elhinni, hogy vouzalma tárgya ne viszonozza érzel-
meit, de gyanuja nagy s aligha nem sejtí, ki az ő sze-
rencsés vágytársnője; legalább szavaiból az tűnik ki. —
Táncosát szüntelen azzal taggatja, egyre ismételi, hogy
ezt meg azt hallotta hogy már az eljegyzés is megtörtént
s olyan jóakaró mosolylyal kíván boldogságot, míg szíve sir.

A táncos, ki gyanítja a valót, éppen olyan zavar-
ban van, mint az előbbi, azzal a különbséggel, hogy vul-
kanikus kitörései nincsenek; viseletében a tulságig udvarias.

Természetesen vannak olyan esetek is, mikor úgy a
nő, mint a férfi sokkal büszkébb, semhogy elárulja nem
viszonozt érzelmeit. Ilyenkor a szenvedő fél egész vise-
lete negélyezett s a kimért udvariaság leplebe igyekszik
burkolózni. Néha meg azzal igyekszik boszuját csillapítani,
hogy folyton másokat dicsér.

Szóval az ilyen esetnél az egyik fél szánakozik, vagy
nevet; a másik kesereg, vagy örvöng.

Neki erednek néha a házaspárok is. Ezeknek a táncza
többnyire olyan, mintha próbálnak, hogy vajjon tudják-e
még s ha élveznek, nem annyira a jelenben, mint a mult-
ban, melybe oly édes gyönyörrel álmódják vissza magokat.
Aztán mikor felébrednek álmadozásaikból s észreveszik,
hogy kívül tánczolnak . . . egy sokat mondó sohaj s . . . finita
commedia. — (Ez alól gyakori kivételt képeznek a fiatal
házasok.)

A táncnak édes anyja, „sine quanon”-ja: a zene,
mely nélkül egy tánczó közösség a képzelhető legkomi-
kusabb látványt tárná szemünk elé.

A míg a zene szól, a tánc közben előforduló leg-
bizalmasabb ölekezés és suttagás sem feltűnő. — Olvadó
egymáshoz simulás, sokat mondó tekintetek, villanyos kéz-
szorítások stb. a zene által mintegy hivatalos hitelesítést
és megerősítést nyernek. Mindez mesés gyorsasággal meg-
szakad, mintha elvágták volna, a zene elhallgatásával. S
ha mégis megesik, hogy egy-egy kar ott marad egy-egy
karcu derekon, az vagy a vakmerőség, vagy a a bizal-
masság — nem ritkán az ügyetlenség rovatába iratik.

A czél elérésére az egész országban bizottságok alakítottak, ezek s különösen Ráth György, Ipolyi Arnold s a kiállítás tudós titkára Pulszky Károly és Pulszky Ferencz, a nemzeti muzeum igazgatója roppant tevékenységének köszönhető, hogy az országos történeti ötvös műkiállítás ma ily minden várakozást felülmúló eredménnyel nyílt meg.

A kiállítás első termében jobbra óskori népvándorláskori, kelta és római korbeli arany és ezüst díszek és edények töltik meg a szekrényeket; legnevezetesebb ezek között a 3-ik szekrényben a nagyszentmiklósi híres arany lelet, melyet Ó Felső kecskésré állít ki. Kancsók, poharak, serlegek és egy kúrt egytől-egyig szinaranyból verve. Az egyik csészén görög, a másikon eddigelé még meg nem fejtett fölírás van. Sulya összesen 2600 arany. — A német tudósok Athanarich góth király kincsének tartják, de minden valószínűség szerint Attiláé, kinek éppen hadi útja mentén találták. Az egyik kancsón egy hun lovas és másik oldalán Emese álma van domborműben kiverve a turul madárral.

A második terem, a kiállítás legnagyobb helyisége, az összes egyházi ötvös munkákat foglalja magában. Ott láthatók a bizsanzai művészet maradványai a VIII—XII. századokig, majd a góthikus művészet legszebb alkotásai, utmutatók, olykor méter magasak, püspöki páleázák s közel 100 egyházi kehely. Leginkább érdekel bennünket bizonyára mindannyi között Szent László királyunk ereklyetartó, ezüst aranyozott mellszobra, a győri káptalan tulajdona. Valószínűleg 1406—17. között készült. Nem kevésbé becsesek első nagy királyunk, Szent Istvánnak életnagyságúnál nagyobb mellszobra, a nagy Bernini szobrász műve 1635-ből, valamint egy püspöki pásztorbot Mátyás király korából s egy kehely, gróf Erdődy tulajdona, a hollós czimerrel és Bécs város czimerével, minden bizonyítvánnyal nagy Mátyás király idejéből. Ugyancsak itt vannak még aacheni híres templomi kincsei. — Az Aujon házból származó Nagy Lajos királyunk ugyanis ott kápolnát alapított s azt egyházi edényekkel és szerekkel is ellátta. Vannak ezek között ereklye tartók, boglárók, gyertyatartók, czenderek és képek, mindannyian az aujoni és Magyarország zománcos czimerével.

A harmadik terem az igazi kincstár, hol őseink összes régi ékszereivel, izlésével s páratlan fény szeretettel bő alkalmunk van megismerkedni.

Itt a középső szekrényben nem kevesebb, mint hat darab királyi koronát és egy országalmát látunk együtt. Kettő ezek közül III-ik Béla királyé és nejéé Ágnes királynéé, mind a kettő Székes-Fehérvárt találtatott. Egy lilomos korona a Margitszigeten és egy másik Nagyváradon találtatott. Az ötödik Constantinus Monomachus koronája, gyönyörű rekesz zománcos munkával; a legfelső végül a Boesky István koronája, elboritva gyöngyök, smaragdok és rubintokkal. Mehemed nagyvezér adta át a sultán megbízásából neki 1606 november 12-án, de Boesky nem fogadta el a vele járó királyi méltóságot. Két szekrény jobbról és balról, bámulatos románcz művészi értékű drága kövektől ragyogó nyakba való násfákkal van tele. Legszebb közöttük a herceg Eszterházyé. Ugyancsak az övé az egyik sarokban külön alványon fölállított méternél magasabb művészi boros kancsó, alá való tállal, mely oldalán következő fölírral büszkélkedik: „Engem chénáltatott

Losonczy Antal 1548.“ A IV. és V-ik teremben az áldomás kupák, billikomok és poharak, valamint nagy ezüst vert tálak egész tömege fogad. Az egyik jókora itezesen következő felírat van: „Az ki izik XII. meg evel, rezegetleszen 1574.“ Az egésznek befejezését mindkét teremben nagyszámu és fényes mindannyi történeti nevezetességű fegyverzetek s régi módra felszerszámozott kitömett lovak képezik, melyek mindannyian oly jól illenek bele a falakat elborító dalias nemzeti és csatakepek keretébe.

Tény, hogy soha és sehol ennyi műkincse az ötvös művészetnek együvé halmozva látható nem volt. Ohajtandó volna, hogy ezek látásán föl lelkesülve, még minél több küldetnek be, mert hiszen azért koránt sincs itt még az egész nemzet kincse. Külföldről már eddigelé is számos tudós és műbarát érkezett a kiállítás bámulására. A hazai összes vasutak kejevonatokat terveznek a fővárosba a kiállításra. És így reményelhető, hogy az egész ország intelligens közönsége fog sietni hazája fényes múltjának eme lenyegese emlékeit megtekinteni, a minőt latni csak századok leforgása alatt nyílhathat egyszer alkalom.

... i. W. J.

LEVELEZÉS.

Balászfalva, 1884. febr. 25-én.

Tekintetes szerkesztőség!

Terpsychore istenasszony kiváló tisztelői között nem csekély részben tüntette magát ki az idei farsangon Balászfalva város is; mert különböző testületek igyekeztek s ugyszólvá versenyeztek az élvezetes áldozatok meghozására. Balászfalva városában ugyanis öt táncvigalom tartott és pedig a következő sorrendben. 1. A helyben megalakult tűzoltó testület. 2. A balászfalvi gymnasium ifjúsága. 3. „Concordia“ című polgári egyesület. 4. A balászfalvi járás körjegyzői kara, s végre 5. A helybeli polgári zenekar részéről. Az itt elősorolt táncvígalmak egyike se hagyott kívánni valót hátra, a mennyiben a kellő csinnal, díszszel és kedélyességgel folyt le mindenike.

Ez alkalmommal, hogy a hosszadalmasságot elkerüljem, s b. lapjának terét tulságosan igénybe ne vegyem csupán a körjegyzői kar által rendezett táncvigalom részletes, de rövid leírásával foglalkozhatom; s hogy ép azt kellett közlésem kiváló tárgyává tenni, indoka abban rejlik, mert erre a vigalom jóvedelmének majdnem hivatalos jellegű elszámolása kötelez.

A balászfalvi körjegyzői kar által megyénk körjegyzői nyugdíj alapja javára Balászfalván a f. hó 16-án rendezett táncvigalom, hogy röviden szóljak az idén megtartott táncvígalmak között, ugy dísz és csin, mint fesztelen és kedélyes mulatozás tekintetében bizonyára első helyet foglalt el, s ennek sikeres megoldásában legkiválóbb része volt járásunk érdemes szolgabírája t. Finna István urnak, mint a rendező bizottság elnökének, ki szokott tapintatával gondoskodott, ugy a terem izletes berendezéséről, jó zeuéről, mint szintén a példás rendről; azután Tornyai Lajos balászfalvi körjegyző fejtett ki oly tevékenységet, mely szintén nagy mérvben idézte elő a vigalom óhajandó sikerét. Elismerést érdemelnek még az ohábai és b. boesárdi körjegyzők, hogy jelenlétükkel s közreműködésükkel szintén befolytak a vigalom vezetésébe. Azonban megróvást érde-

melnek a szászcsanádi és mibálczfalvi körjegyzők, hogy akkor, a midőn saját karuk nyugdíj alapja javára és saját czimöken lett rendezve a táncvigalom, ezen még meg se jelentek; a farkastelki és sorostélyi jegyzők elmaradásukat legalább kimentették.

A táncvigalom másnap reggelig tartott, s a jelen voltak bizonyára kedves emlékekkel hagyták el, vigalom terét, azon óhajjal, vajha még sok ily vigalom telne ki a táncz nemtőjének magas kegyéből. — A díszes hölgy-koszorúból a következők emelendők ki: Tóth Miklós m. árvaszéki elnök neje, Enyedi Lajos j. bíró neje, Varró Ferenczné, Mendel Simonné és bájos fiatal leánya Hermin, Dániel Istvánné, dr. Benedek Károly járási orvos neje és kedves leányuk Tini, Ujlaki Sándorné, Táth Györgyné, Pongráz Katalin, Turk Vazulné, Simonis Bertha, Henter Ferenczné, Grün Samuné, Kovács Ferenczné, Abraham Bernardné kedves leányával, Nagy Józsefné és kedves nővére, Vlása Emilné, Sinberger Salamonné stb. stb.

A táncvigalom jóvedelme kielégítőnek jelezhető, melyhez szives adakozások, illetve felülfizetések járultak. Bevétel volt ugyanis a jegyek árában 139 frt, felülfizetésekben 18 frt 50 kr. összesen 157 frt 50 kr. Ebből kiadás 71 frt 77 kr. Volt tehát tiszta jóvedelem 85 frt 73 kr.

Felülfizettek Soltész Nagy János 1 frt, Pongráz Gergely 1 frt, Szöllösi Sámuel 1 frt, Tipográf Maia 1 frt, Tóth Miklós 3 frt, Tornyai Lajos 1 frt, Táth György 50 kr, Zaluzinszki Sándor 1 frt, Walter Imre 1 forint, Sinberger Salamon 1 frt, Mendel Simon 1 forint, Grün Samu 1 frt, Ágoston Mózes 1 frt, Zipár Timotter 3 frt, Benedek Károly 1 frt, kiknek a szives és nemes adakozásáért a körjegyzői kar nevében teljes elis nerés és köszönet nyilvánítottik.*)

r. i.

Kis-Enyed, 1884. február 21.

A milyen ritkaság a mai kiválóan materialistieus irányu korban a vallás iránti érdeklődés, éppen oly meglepően jól esik a vallásos érzésű egyéneknek, ha tapasztalja, hogy a léleknek örökre maradó kincse, a szív nemes virága, bár egyesek által becsben tartatik és ápolatik. Hátha sok, egymástól távol eső, községben lakó kevés lélekszámot tevő egyházközségben történik valami mozzanat a vallásos érzés növelésére! többszörösen örömdetes jelenség ez! — Ez történt meg kilenc községben lakó 233 lelket számláló egyházközségünkben.

Kis-Enyed, Pókafalva társ-anyaegyházak hét filiája közé tartozó, Veresegyházán lakó birtokos, tek. Dobolyi Józsefné ő nagysága vallásos érzésű nemes szívében fogant meg az az eszme: „vegyünk a pókafalvi ev. ref. egyház számára az urasztalára egy kelyhet.“ Közölvén e gondolatját a valódi jó, szép és nemes iránt lelkesülni tudó férjével. — A gondolatot tett követte ép oly gyorsan, mint a gondolat jött.

*) E sorok beérkezével vette egyidejűleg szerkesztőségünk egyik tagja, Alsó-Fehérmegye főjegyzője Török Bertalan, mint a megyei jegyzői egyesület elnöke a táncvigalom rendező elnöke, Finna István ur által a körjegyzői nyugdíjalap javára gyűmölésztetés végett beküldött 85 frt 73 kr tiszta jóvedelmet, melyért ugy a beküldőnek, mint a balászfalvi körjegyzői karnak szives köszönetét nyilvánítja. Szerkesztőség.

d) Nevezetes mellék czélja a bálnak bőbeszédű mamák találkozására, hogy a felhalmozódott megbeszélési valót summas eljárással feldolgozzák s kijelöljék a jövőben követendő irányt, s néha, néha mézédés szendert élvezzenek zene-kíséret mellett, álmopozva a boldog multról, mikor ök is imádott ünnepele leányok voltak.

Persze hamar felriadnak álmukból s aztán hozzálátnak a toilettek megbirálásához. Elemükben vannak. Legélesebb és kiméletlenebb a bírálót a túlfényes öltözékek ellen. Az igaz, hogy a saját leányját, ha még oly fényes is, mindegyik folyvást mentegeti egyszerűségéért, miután neki többre nem tel.

Ezalatt a taták a kredenzben más felfogással elrakkednek a világ hiabavalóságáról. Pokolra kívánják az egész eszeveszett fényüzést, mely zsebüket oly nehezen fögyítható lapos gutával simogatta meg. Csak a Bachus nacaeaja képes forrongó belvilágunkban helyreállítani a megbomlott egyensúlyt.

Különbön igazuk is van. Én is velök tartok, ha nem is vagyok apa. Ugyanis a fényes toilette nem hogy elősegítene a bál czéljait, hanem éppen hátráltatja.

Meglátszott ez a közelebbi két mulatságban. Az egyik volt a szerény külsejű, de mélyen érző, andalító hangú fülemile, — a másik a ragyogó, pompás tollazatu, büszke páva, azzal a különbséggel, hogy tollainak nagy részét máshonnan, részben külföldről hozatta, tehát idegen tollakkal fényelgett.

Szemmel látható volt a zavar az ily fényhez nem szokott tánczosok — főleg a fiatalabbak — között. Ugy szerették volna szívök és kedélyök összes kincseit kitárni egy-egy selyem mezbe burkolt bájos leányzó előtt, de a hideg fény mint a téli csillagragyogás megdermesztette szívöket, nyelvöket annyira, hogy sokszor még a taktusból

is kijöttek, különösen ha még egy-egy végzetes sleppszárny is tapadó érintkezésbe jött jobb sorsra érdemes lábukkal.

Ez már sulyos törvénysértés és gorombán beleütökzik a b) pontba, mely szerint a bál egyik főczélja a szívbéli közeledés előmozdítása, a mi itt éppen ellenkezően történt. A fényes toilettek kordont húztak a szívek között.

Hej! hiába! Azt már a régi Róma böles atyáinak is kétségbeesve kellett tapasztalniuk, hogy a fényezés hatalmasabb a törvényeknél s nem is hederit rájuk. S ebbe nekünk is bele kell nyugodnunk a mi böles és nem böles atyáinkkal együtt.

A fényezésnek egy másik veszedelmes ága sehol sem oly szembetűnő, mint a bálban. Ez az udvarlók kál való fényezés.

A mai divatnak mindenben hódoló hölgyek báli udvartartása is annyiféle elemből áll, a hányból toiletjük.

Ezek között első helyen állnak, természetesen, a bevallott, hivatalos udvarlók, kikre a mama kegyének napja is rámosolyg s az imádott részéről sem tapasztalnak idegenkedést. Ezek a mamának legatább is annyit udvarolnak, mint leányának, s a kredenzben gondjuk van, hogy a tata poharából soha se fogyjon ki a bor.

Aztán következnek a félhivatalos udvarlók, vagy széptevők. Ezeknek hivatala kitölni az időközöket a hivatalos udvarló távollétében s a legközelebbi ánspiransok annak helyére, ha valami fatum elmozdítaná helyükből.

Nyomukban járnak a kezdő udvarlók, gyakornokok: Biztos ismertető jelük az, hogy kezük mindig tele van legyezővel s más toilette-járulékokkal. Ritkán beszélnek, hanem a kisasszony és veterán udvarlóinak sikerült és nem sikerült élceire egyaránt nagyokat nevetnek s min-

dennemű apró szolgálatot teljesítenek. Ök képezik a nevető chorust és szolgaszemélyzetet. Ha a sovárogra lesett kegy egy kétes sugára rájuk téved, tetőtől talpig elpirulnak, lelküszakadtáig tánczolnak s bál után örömlükben reggelig isznak.

Ök a legboldogabbak.

Ott ódalognak a kegyesztett udvarlók is. Ellenségei mindenkinek, kire imádatuk tárgya csak rea is néz. Megmegpróbálják az elveszett paradicsomba visszajutni s ha látják, hogy az égi üdvnek számukra többé nincs malasztja, meghasonlanak önmagukkal és az egész világgal, s aztán . . . vagy berzasztó dolgokon jártatják eszüket, vagy mindig isznak, a mikor csak lehet, együtt érezve a költővel, ki elkeseredésében így énekel:

Többé lányok megghidjétek
Eszem rátok nem bizon,
Mintsem hogy ti elvegyétek
Inkább magam megiszom.

Hát a titkos imádók? Szegények! Ezek a bál páriái. Sorsuk örökös sohajtás és kinevetetés. Mindig a boldogságról álmadoznak s mégis oly ritkán boldogulnak. Megvonulnak a terem egy-egy szögletébe s hiuz szemekkel lesik az édesnek minden mozdulatát, mindent, mi vele történik, az eszményiség mezébe burkolnak, minden toilet-foszlányt, czipó csattot, melyet az elveszit, tigris módjára ragadnak fel s örzik örök emlékül. Némelyiköknök egész rendszeres reliquia-gyűjteménye van ilyen báli hulladékokból.

Nagyon divatos szerepet játszanak az ugynevezett „sikkés udvarlók.“ Az ilyenekre czéleoz a nagy regényíró, midőn azt mondja: „nálók a durvaságot híjják széles-ségnek, a roszt kifejezéseket eredetiségnek, a hevességet

zuka
lól a
által
mel g
hogy
négye
ép oly
kr vol
jövede
böl m
elküld
Zalány
ván,
Györg
Salam
János
mán,
János,
kisass
Márk
Kálmé
Táth
nos,
65 kr
ur 5
39 fr
tenem
összeg
nemze
hoz.
netny
kép a
készse
nemes
dandó
szegé
Akkor
állapo
ségéb
Tánc
felér a
elő ala
a nagy
felettü
hála.
fériás
Nekik
meg
tudja
sehol
dogul
nek,
megh
boldog
hatua
mind
szünte
az má
dekló
uj diá
dott n
mint
dencz
elfojto
hevüle
len; a
datosa
rének
mes n
czélját
zsarolt
épen a
fenneb
„Közér

Tánczezel egybekötött estélyt rendeztek saját házuknál, hova a meghívottak egyfelől a szent ezél, másfelől a Dobolyi pár széles körben ismert vendégszeretete által lelkesítve, a szinte járhatatlan utak dacára is örömmel gyültek össze. A jókedv fokmérőjéül szolgáljon az, hogy reggeli 8 órákor éppen oly kedélyes volt a franczia-négyes, mint estéli 8 órákor.

A milyen kedélyes volt az estély a szivekre nézve, ép oly hasznos a szent ezél érdekében, mivel 83 frt 65 kr volt a bevétel, 12 frt 50 kr a kiadás, maradott tisztá jövedelem 71 frt 15 kr.

Begyűlt pedig a fenti összeg részint belépti jegyekből még olyanoktól is, kik jelen nem volt, de a jegy árát elküldötték — és pedig: Sipos József, Szombati László, Zalányi Farkas, Dobolyi József, Fehér Alajos, Gálffy István, Márk Árpád, Kolombán János, Nagy József, Táth György, Benedek Károly, Pap Ferencz, Dobolyi Sándor, Salamon József, Gálfalvi László, Czeglédi János, Balogh János és Albert József urak 2—2 frt. Mélt. Zeyk Kálmán, Enyedi Lajos, Valtér Imre, Muntean János, Deák János, Gyulai Farkas, Tóth Kálmán urak és Sipos Zsuzsa kisasszony 1—1 frt. Összesen 44 frt.

Felülfizetésekből: Zalányi Farkas, Dobolyi József, Márk Árpád, Salamon József, N. N. urnó 3—3 frt. Zeyk Kálmán, Benedek Károly, Nagy József urak 2—2 forint. Táth György, Valtér Imre, Gálfalvi László, Muntean János, Deák János urak 1—1 frt. Társulatságból 4 frt 65 kr. — Később küldtek még be: Soltész Nagy János ur 5 frt Péterfi Gyula ur 2 frt, N. N. 2 frt. Összesen 39 frt 65 kr.

A fentiekhez szabad legyen még annyit megemlítenem, hogy nem mind egyháztagoktól folyt be a jelzett összeg, hanem különböző vallásfelekezeti, sőt különböző nemzetiségűek járultak kegyes adományukkal a szent ezélhez. — Fogadják ezért egyháznak nevében forró köszönetnyilvánításunkat adakozásukért.

De fogadják el tőlem szívből jövő köszönetemet főképp az eszme megvalósítói buzgó fáradozásukért, áldozatkészségükért. Juttalmazza meg a kegyelemnek Istene a nemes Dobolyi-párt, hogy buzgóságuknak egy ily maradandó becses emléket állított fel.

Vajha még több ehhez hasonló tény nyilvánulna szegény elhanyagolt és elhagyatott egyházaink kebeleiben. Akkor lehetne reményünk, hogy ha a 48. előtti virágzó állapotot nem is idézhetjük vissza, de a mostani ridegségéből kiemelhetjük. — Ugy legyen!

Czeglédi János,

Kis-Enyed és Pókafalva ref. lelkesze.

Felhívás

Táncsics Mihály ügyében a magyar nemzethez!

Ama nagy időnek, melynek minden egyes napja felér a multak egy-egy korszakával, ma már csak néhány élő alakja van köztünk. Ezek közül is a legnagyobbak, a nagy idő dicső zászlótartóinak csak szeleme virraszt felettünk, csak eszméi élnek közöttünk. Ha kötelesség a hála, a kegyelet, a hódolat adóit róni le a nagy zászló-

férfiasságnak és a figyelmetlenséget komolyságnak. — Nekik mindez „sikk.”

Egy ilyenről mondotta egy asszonyi böles: „Higgye meg lelkem, hogy az a milyen ostoba, olyan kedves; tudja édesem, egy némelynek még az ostobaság is jól áll.” Nem ritkák manapság a vándor szerelmesek sem.

Ezek, ha szerét tehetik, mindenütt bolondítanak, de sehol sem boldogítanak. Az igaz, hogy igazán ők sem boldogulnak sehol. Mindenütt komoly szándékokat negélyeznek, de sehol komolyan fel nem lépnek, nehogy a többiek megharagudjanak. Az ilyeneket legfennebb a polygámia boldogítaná, vagy az, a részletfizetésre házasodhatnának, hogy szívök vonzalmát ne kelljen egyszerre mind feleségüknek adni.

Az olyanokra se sokat hajtsatok szép leányok, ki szüntelen egészségi állapotok után kérdezősködik, mert az már nem szívével, hanem csupán nyelvvel érez, érdeklődését nem tudja másképp kifejezni. Ennél még az új diák is többet ér, ki mindig azt kérdezi: „mit álmodott nagyság? szépet vagy esufot?”

Jó volna szólanom a bál többi paragrafusairól is, mint pl. tolett-szoba (mint öltözők javító intézet), kredenz, ezukrászat (finomabb női inyek esiklandozására, elfojtott keserűségek megédesítésére, tulesigazított kedélyhüveltek lehűtésére stb.), bálnők (akár nő, akár nőtlenség), bálanya (a bál szellemi, de főleg anyagi sikerének biztosítására), rendezőség (főkellékei, hogy szerelmes ne legyen, sem Bachus tisztelője, mert különben széljárt töveszti), — de nem fáradszom vele az olvasó kizsarolt figyelmét, úgy is tudom, hogy a közelebbi bálban éppen a leírtak fognak ismétlődni s e bál tanulóanyag legfennebb a jövő században fog gyümölcsöt hozni, ha a „Közérdek”-nek egy eltávozott példánya addig fennmarad.

Bálveterán.

tartó iránt, akkor e kötelesség a zászló leghebbe követője, legbátrabb harczosa iránt is teljesíteni kell. E harczos, Táncsics Mihály. Az elismerést, a hála, a kegyelet adóját Táncsics iránt leróni minden igaz magyarnak hazafiúi szent kötelessége. Hiszünk, hogy csak megfelfedezett róla a nemzet, de nem felejtette el; meggyőződésünk, hogy a nemzet teljesíteni fogja kötelességét ez igaz fia iránt, hisz a magyarnak soha sem tartozott hibái közé a hálatlanság. E hit, e meggyőződés, a Táncsics által hirdettet eszmék iránti való tántoríthatatlan ragaszkodás: az ősz, küzdelmeiben kifáradt harczos iránti hódolattal párosult tisztelet buzdított bennünket alulírottakat arra, hogy állandó „Táncsics-ünnepély bizottságá” alakuljunk s a következőket tűzzük ki feladatunkul: 1. Ünnepeleket rendezése s hazafias adományok gyűjtése által az agg irót és áldott nejét az anyagi gondoktól megmenteni, 2. műveinek terjesztése, eszméinek népszerűsítése által állandó emléket emelni neki a nemzet szívében. Bizalommal fordulunk ennél fogva a hazai közönséghez, méltóztassék adományait az általunk jelzett kétös cél megvalósítására vagy a lapokhoz, vagy egyenesen bizottságunk elnökéhez (Bokros József, zerge-utca 5.) küldeni. Táncsics művei (7 kötet 3 frt 50 kr, leszállított áron) szintén nála rendelkezhetők meg. Ez idő szerint meglehetősen pénzösszeg van a bizottság felügyelete alatt a takarékpénztárban, az agg hazafi sorsa tehát pár hónapra biztosítva van, de azért a gyűjtéseket folytatnunk kell, hogy Táncsics halála után neje se maradjon nyomorban, s majd az esetlegesen fennmaradt összegből emléket állítsunk Táncsicsnak. — Táncsicsnak még kéziratban lévő „Életpályám” czimű három kötetes műve kiadására külön gyűjtünk. Kettős célunk megvalósítása érdekében kérünk minden igaz hazafit és magyart, támogasson kennek nemcsak ez-unk kivételében. Alakítsanak a vidékiek a miénkhez hasonló működési körrel fiókbizottságokat, rendezzenek ünnepeleket, terjeszessék Táncsics műveit; álljanak e fiókbizottságok szervezőszékükben a központi bizottsággal. Karolja fel a sajtó is ez ügyet, ne csak egyes lapok váljanak ki ebbeli kötelességük teljesítése által. A nemzet, hiszünk meg, hallgatja esdő szavunkat, teljesíteni fogja kötelességét, megmenti leghebbe fiát az inség, a nyomortól, s műveinek eszméinek terjesztése által emléket emel neki. Tette hazafiak! Kelt Budapest, 1884 január 31-én. A Táncsics-ünnepély bizottság: Bokros József, elnök. Sverla Lajos, jegyző. Hertly István és Tamási Árpád, ellenőrök. Farkas Ede, pénztárnok.

IRODALOM.

— **Jókai Mór**, a világirodalom e nagy alakjának legújabb regényeit olcsó füzetes kiadásban bocsátja közre Revai Testvérek könyvkiadóhivatala Budapestben. Az a czél lebeg a kiadók előtt, hogy a halhatlan költő ragyogó művei bejussanak nem csak a gazdagok könyvtárába, hanem a szegényebb sorsnak könyvpolcra is. Birhassa azokat minden magyar ember. Jókai alakjaiban és bűbajos nyelvében lássa, szeresse hazáját megszépülve, a költészet fényével megaranyozottan. Jókait nem elég kiadni. Jókait el kell terjeszteni. Ezt tűzte maga elé a kiadó cég s mindent meg fog tenni, hogy a közönség Jókai műveit minél olcsóbban s minél élvezhetőbb alakban kapja. A szöveghez Jókai Róza (az ünnepelt írő leánya) fogja rajzolni a képeket, melyek természetesen jobb, igazabb magyarázó s hangulatosabb kísérői lesznek a költő alakjainak és szellemének, mintha idegen kéz rajzolná, saját, némelykor nagyon is elűtő felfogása szerint. Ha Jókai regényirodalmát a külföld divatos, ugynevezett szenzációs regényeivel összehasonlítjuk, a különbséget abban találjuk, hogy Jókai regényei ép oly érdekfeszítő hatásúak csakis nemes eszközökkel éri el; míg amazok az eszközökben nem válogatnak s legtöbbször csak az erkölcsiség rovására, vagy az érzékiség fölzaklatásával képesek néha, a Jókaién alól maradót érdekeltiséget kelteni, mely végeredményébe legtöbbször undorító salakot hagy hátra az olvasó lelkében: addig Jókai fölemel és megnyugtat. Ehhez járul, hogy mindaz, mit Jókai ír, egy magasztos költői lélek kiapadhatlan forrásából származik és a forrás tárgy és alak tekintetében oly műveket teremt, melyek a miénk, melyek a jó teljes értelmében nemzetiek, magyarok. Szükséges-e Jókai műveit bővebben ajánlani? Hiszen az ő neve ismerősen, kedvesen esendül széles e világon, ahol érző szívek, művelt kedélyek vannak. — Csak éppen itthon kellene-e magyarázni, ki ő s hogy ír ő? hol csillogó zamatos humorát, nemes költészetét, nyelvének gazdag szinompáját teljesen lehet élvezni? Nem szükséges itt Jókait ajánlani — csak a közönség minél tömegesebb pártfogását kell kérnünk, hogy terjedjenek el művei úgy, a hogy arra Jókai méltó s legyen a közönség is méltó arra, hogy Jókaija van. Jókai Mór újabb regényei czimű vállalat a költőnek csakis azon műveit fogja közölni, melyek eddig könyv alakban nem jelentek meg és csakis a társaságában láttak napvilágot. Az első mű, melylyel Jókai Mór újabb regényeinek kiadása megindul: „A löcséi teher asszony” czimű ötkötetes regény, a nagy költő egyik legérdekesebb alkotása. A vállalat 2¹/₂ ives nagy nyolczadretű füzetekben fog megjelenni, még pedig egyelőre kéthetenként egy füzet. Egy-egy füzet ára 25 kr. Megrendelhető minden hazai könyvkereskedésben. Nagy-Enyeden. Wokál János könyvtársánál. Előfizetési ára: Egész évre (26 füzet) 6 frt. Félévre (13 füzet) 3 frt. Az előfizetése legzélszerűbben postai utalványon küldhető be a kiadóhivatalhoz: (Budapest, Váci utca 11 sz. a.)

— „Magyar Nemzetgazda.” E czim alatt új év óta Mende Bódog, volt országgyűlési képviselő szerkesztése mellett Budapestben hézagpótló szaklap jelenik meg

a közgazdaság, ipar, kereskedelem, pénzügy, közlekedés és biztosítás köréből. Tájékozottság, sokoldalúság, alapos és mégis vonzó előadás tünteti ki, s a fővárosi sajtó minden számát egyhangu dicsérettel fogadta. És valóban e ap bizást versenyezhet a külföld hasonló vállalatával. A legelső szakírók csoportosulnak körülötte és szép kiállításáról a Franklin-társulat nyomdája gondoskodik. A legmelegebben ajánljuk tehát mindazoknak, kik gazdasági és pénzügyi kérdések iránt érdeklődnek, de különösen is a pénzügyetekenél érdekletteknek, részvényeseknek és biztosított feleknek, a kiknek érdekeit e heti lap állandóan szemmel tartja. A „Magyar Nemzetgazda” előfizetési ára félévre 5 frt. Kiadóhivatala: Budapest Sugárut 86. sz.

VEGYES HIREK.

— **Meghívó.** Az alsófehérmegyei tanító egyesület központi választmánya folyó hó 13-án délután 4 órákor, a polg. leányiskola helyiségében ülést tart, melyre egy központi választmány tagjai, mint a fiókkörök elnökei és jegyzői tisztelettel meghívtnak. Nagy-Enyed, 1884. márczius 1. Nagy Lajos, alelnök. Sebestyén Sándor, főjegyző.

— **A műkedvelő-társulat táncestélye** folyó hó 23-án valóban kitünően sikerült egy a megleleket számánál, mint az élénk jó kedvű fogva. A négyeseket 28 —30 pár tánczolta kitünő zene mellett, mely Fehér Poldi karmester tehetségét és — a mi nálunk szintén szükséges — erélyét méltán dicséri. A kottilion, mit már évek óta nem rendeztek, Imre Károly, Vajna Károly, dr. Nagy Albert és Fogarasi Albert rendezése mellett nagyon jól sikerült, több csinos és ügyes figura volt. A hölgyek szor városunk legszebb és kedvesebb asszonyait és leányait foglalta magában. A tolettek csinosak, elegansak, de nem fényűzők voltak. A farsangot valóban kedélyesen bezáró vigalom reggel 4 óra után ért véget.

— **Necrológ.** Gyulafehérvári Farkas Zsigmond, a nagyenyedi rom. cath. egyházközség érdemeiben megöszült kantorianitójának neje: karánsebesi Sebesi Mária, életének 69 évében február hó 29-én elhalt. Temetése f. hó 2-án d. u. 3 órákor lesz. — Béke poraira!

— **Csekme Ferencz** derék végzett theologus a szászvárosi ev. ref. Kun-tanodához köztanítónak nevezetett ki.

— **A földművelés,** ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszterium a kolozsmonostori m. kir. gazdasági tanintézetnél állami vetőmagvizsgáló állomást szervezvé, ezen állomás f. év február hó 10-én működését megkezdte. Ezen állomáson a magkereskedők és termelők magvait, terményeiket igen csekély díjakért megvizsgáltathatják. — Gazdak részére bizonyos előírt magvak fölött az állomás ingyenes vizsgálatokat is teljesít. Az érdeklődőknek az állomás a szabályokat bérmentve megküldi. — A m. k. gazdasági tanintézet igazgatósága. Kolozs-Monostoron

— **Hymen.** Wint Kata k. a. és Babos József n-szebeni óraszület tulajdonos menyegzője f. hó 26-án d. v. történt meg. A szép számú vendégek közt láttuk Erőss István adószédőt és nejét, mint násznagyot és nászaszönyt, Török Bertalan m. főjegyzőt és nejét, Kovács Gyula polgármestert és nejét, Scheidel Józsefet és nejét, Ince Sámuel és nejét, öz. Török Danielnét és leányát öz. Székelyhidinét és leányát, a vőlegény rokonságát stb. d. u. 4 órákor a r. cath. egyházba mentek, hol főt. Dávid Pal ur igen szép és hatásos beszéd közben megeskette az ifjú párt. — A templomot ismerősök és kíváncsiak nagy serege töltö be. Az esküvő után Wint Alajos derék iparos polgártársunk hazánál gazdag lakoma volt, mely alatt az ifjú párra, az örömszülekre stb. sűrű pohárköszöntések történtek. Az új házások másnap délelőtt utaztak el Nagy-Szebenbe, lakhelyükre. Állandó boldogságot kívánunk.

— **Betörés.** Egy asztalos legény Bugán helybeli gyolcsos boltjának ablakát fölfeszítve, behatolt és összezsarolva a pénzt, azonnal mulatni kezdett az ital méresekben. Árulója egy régi 6 kros volt, melyet a károsított a rendőrségre vitt, hogy az ipsét ezért bepanaszolja. E régi „piczula” a bolt fiókban hevert több év óta s azt a tulajdonosok felismeré. A vigadó legényt befogták, ki, midőn azt nyilvánították előtte, hogy „mondjon el mindent, mert már mindent tudunk” azt felelte nagy esendesen: hogy „nó, ha mindent tudnak, akkor nekem nincs mit beszélnem, én követtem el a lopást.”

— **Utonállás.** A nagyenyedi postalagery az este 8 órákor jövő gyorsvonathoz vitte az egyszerű levélsomagokat, midőn a sötétben két ember hirtelen elébe állott. A legény nem veszette el fejét, nagy kacsrát gyorsan kirántotta, s midőn ezt nagyot csattanva kinyitotta, nyomba rákiáltott az ismeretlenekre, hogy takarodjanak mert mindjárt — lelővi. Az ügyes fogás használt, mert a bátor utonállók siettek megugrani a — revolver elől.

— **Öngyilkosság.** A balázsfalvi járásban Miháczfalva határán fekvő „la ritu” nevű kis erdőcskében, az ennek közelében tanyáztott sertés csorda pásztora f. évi február hó 13-án egy fiatal nyárfára akasztott román paraszt női hullára akadt, mit a helység előjáróságánál bejelentvén, a helyszínére kiszállott falusbíró és esküdteji megállapították, miszerint a szerencsétlen nő teljesen ismeretlen s nem e vidéki volt, hanem O-Herepe, Demeterpatyka, Heningfalva, vagy az ezekkel szomszédos községekből való kellett hogy legyen. A balázsfalvi szolgabírói hivatal részéről kiszállott rendőri szemlebizottság az érintetlenül, függő hagyott hullát megvizsgálván, öngyilkossági esetet constalt

— **Rablás.** Balázsfalváról február 18-án egy szancsali esizmadia, névleg Szilágyi György gyalog tért vissza községébe némi apró árúk vásárlása után, utközben a balázsfalvi határ egyik völgye mélyedésében tanyáztott sertés csorda két pásztora, névleg Varga Kulicza és Bures Rafi a mit sem sejtő utast hátulról támadva meg, lerántották, egy árokba vonzólták s 4 frt készpénzét, valamint apró árúit elrabolták. Két nappal később Szancsal községébe kirándult két esendőr járőrnek a káros elbeszélvén az esetet, sikerült nekik a tetteseket fel lelni, kiket, midőn a bűnjelek egy részét náluk megtaláltak, leartóztatván, a balázsfalvi j. bíróságnak méltó büntetésük vételére átadták.

KÖZGAZDASÁG.

Kisebb méhészt-telepek berendezése.

(Vége.)

A magméhek vásárlására nagyon jó lesz egy gyakorlott méhészt felkérni. Vagy ha ilyen emberünk nem lenne, akkor a kiválasztásnál főként a nép sokaságára és életkészségére legyünk ügyeletesek. Mert tavasszal vásárolván be a magméheket, ha azok népesek és élénkek, akkor biztosra vehetjük, hogy azok jó állapotban vannak. A kezdő mindenestre tavasszal vásároljon magméheket, mert habár őszszel olcsóbban veheti is meg azokat, mégis az azért hátrányosabb, mert a kiválasztás sokkal nehezebben megy. Mert, ha csak az eladó maga megmondja, melyik az első, melyik a második raj, soha sem tudjuk, nem választunk-e olyan kas méhet, a melynek öreganyja van. Olyat választván, habár sok méze is van, még sem biztos annak kitelése. De habár a legjobban választotta is ki a kezdő a magnak való törzseket még a kiteletetés nehézségeivel kellett volna előbb megküzdeni, bizonytalan, hogy tavaszra nem-e lettek az arányosan megmaradt magméheink nagyobb arúak, mintha azokat tavasszal vettük volna.

Öt törzssel kezdvén meg a méhészkedést, ha lassan, de biztosan haladunk, méhtörzseink száma csakhamar meg fog szaporodni. Közönséges években minden magméh után egy rajra számíthatunk; ugy a harmadik évre már tele lehet méhesünk. Egy rajt fogadván csak el, minthogy ezek igen erősek lesznek, mézre is számíthatunk.

Három év múlva a rendez állomány 38 törzs már meglehet; de az nem határoz. 3 vagy 4 év alatt jutunk-e oda. Ha tehát már oda jutottunk, hogy meg van a kívánt állomány, tovább nem szaporítunk hanem azokat megtartván, jövedelmünket a rajokból vagy mézből megkapjuk. Számítsunk a 38 törzs után csak 20 rajt; ha azt eladjuk

4-5 frtjával, évi jövedelmünk a befektetett tőkével egyenlő összeget. 100 frtot teend. Igaz, hogy nem ezekre megy méhésztünk jövedelme; de a befektetett tőkéhez mérve, az oly nagy, hogy semmiféle iparág sem ad ahoz arányos jövedelmet. A félig-meddig felállított méhest mindjárt az első jövedelemből tőkéltesen felépítsük s lássuk el a szükségesekkel. Lássuk el a vályog, vagy deszkafallal, ugy szintén ajtó és ablakkal is. Épen azért ne annyira a törzsek szaporodásán, mint inkább jövedelemszerzésén iparkodjunk, kevesebb rajt, több mézet gyűjtessünk.

Ha azonban ezen 38 törzsrre való méhest a kezdetben nagyon tartanánk, lehet azt egyoldaluvá és féltetőre építenünk. Ez esetben csak 16 törzs fér meg benne. — Vagy ha három póczot helyezünk egymás tőlé, akkor 24 törzs.

Méhesünk készen lévén, az elejét ültessük be árnyékos tartó fákkal. A méhek az árnyas helyet nagyon szeretik, gondoskodásunkat annál szorgalmasabb munkálkodásukkal fogják jutalmazni.

A méhes elé 2 m. távolságra a méhessel párhuzamosan az első sort, a második sort 6 méternyire, a harmadik sort 10 méternyire. A sorban a fák szintén 4 méternyire legyenek; és pedig ugy, hogy az első és harmadik sor fái éppen egymás irányában legyenek, a 2-ik sor fái azonban közbe a négy közé középre. Ezen fákat azonban oly magasra kell felnyesni, hogy azok között a méhek könnyen kirepülhessenek és az ágakba bele ne ütdjenek.

Az éjszaka felől levő méhek védelmére pedig, vagy egy falat buzasunk nyugat éjszaka felől, vagy pedig a méhestől 5-6 méternyire két három sorban fákat s alájok eszterket ültessünk.

A méhes eleje mindig tiszta legyen, hogy ott a méheknek különféle ellenségei ne találjanak buvóhelyet, viszont rajzás idejében, vagy pedig ha az anya páros-

dásra kirepül és leesik, azt a tiszta földön könnyen megláthatjuk.

A méhészetnek mikénti gyakorlására nézve ott vannak méhészkönyveink; azok tanulmányozása által majd eligazodunk; de mindenképp felett a praxis az, mely azután tökéletes méhészmesterré neveli a kezdőket is.

(E-s után.)

Dömötör László.

— **Piaczi árjegyzék.** Nagy-Enyed, 1884. február hó 28-ról. Hectoliter tisztabuza 6 frt 50 kr. Rozs 4 frt 25 kr. Elegybuza 5 frt 75 kr. Torokbuza 4 frt 25 kr. Zab 3 frt. 100 klgm széna 4 frt 80 kr. 1 klgm marhahús 44 kr. 1 klgm disznóhús 48 kr.

Szerkesztői izenet.

Cs. F. urnak. Örömmel fogadjuk minden irányú munkásságát. Szerkesztését az új pályához.

FELELŐS SZERKESZTŐSÉG:

Dr. MAGYARI KÁROLY.

TÖRÖK BERTALAN.

SZILÁGYI FARKAS.

KIADÓ-TULAJDONOS: WOKÁL JÁNOS.

Szarvasmarhák

nyaralóba felvétetnek o-tordosi „Álgyor“ nevű legelőre, értekezhetni alól-irottal Oláh-Tordoson személyesen, vagy levélben utóposta Nagy-Enyed.

Ugyanott eladó 100 szekér jó széna.

Klimes Károly,

2-3.

tisztartó.

Egyedüli legjutányosabb és legjobb megrendelési mód!

Az itt felsorolt árucikkek és munkák a megnevezett első rendű czégekől a legjutányosabban és a legbiztosabban egyedül és kizárólag a

„NEMZETKÖZI HIRDETŐ“

szerkesztőségétől (Budapest, VII. Károlykör 7.) rendelhetnek meg.

A következő **előnyök** biztosítottak: 1. Csakis kitűnő minőségű czikkek és munkák, csakis első rendű czégekől küldetnek a megrendelőnek, egyedül az eredeti áron, eredeti árjegyzék szerint. — 2. A megrendelő egyetlen levelezési lappal összes szükségletét fedezheti s megtakaríthatja a külön-külön szállítási költséget. — 3. A csillaggal megjelölt czikkek és munkák szabott árából 10%-ot engedünk s 10 frton felül portamentesen szállítunk mindent. 4. A megrendelőnek megrendeléseit és levelezéseit díjmentesen teljesítjük. — A szállításokat vajda Béla elsőrendű spediteur eszközli.

Minden küldeményért harmas jótállás: a czégé, a spediteur és a „Nemzetközi Hirdető“-é.

I. Gyógykülönlegességek.

Brázay-féle sóborszesz. 42 különféle betegségben fölérhetetlen hatású, egy házban sem hiányozhatik. Ára 80, 40 kr.

Hungária kávé. Szalády Antaltól Gyomorbajban, béluhurban stb. szenvedőkre rendkívül jó hatású. Egészségeseknek megbeesülhetetlen. Egy kiló 1 frt 20 kr.

Forty-féle egyetemes sebtapasz, minden seb azonnali gyógyítására. Árjegyzék szerint. — **Weis M.** féle universalis sebkendő, ára 30, 50 kr.

Hoff János-féle egészségi sörök, 1 palack 60 kr, maláta-cukorkák 20 kr, malátakivonat 70 kr. — **Strausz B.** mellsöre, hűsítő labdacsa és mellpasztillái. Árjegyzék szerint. — **Kárpáti egészségi labdacsa** köhögés, görvény, mellbajok ellen Friedrich főraktárától 21 kr.

Gyógykülönlegességek Török József főraktárától: szakálnövesztő 2 frt 60 kr. Vas bravais 3 frt. — Különösen ajánljuk:

Szem-essencia dr. Leboistól, francia szemgyógyvíz, egészséges szemek erősítő sére is megbeesülhetetlen hatású, úgy hogy minden szemre féltékeny egyetlen családnál sem szabad hiányoznia; gyenge, beteges fájós szemekre nézve s egyáltalában minden szem baj bántalom vagy betegségben nélkülözhetetlen, minthogy e nemből a legkitűnőbb gyógyhatású s a legnagyobb orvosi tekintélyek által legjobban ajánlt medicina. Török Józsefnek kívül kapható a vezérképviselőnél: Müller L. Sarokszáru-utca 4. Egy üveg 90 kr.

Ürmös-essencia. Arany érmeikkel kiűntetett gyógyszer, béluhur, étvágytalanság stb. esetén. Vörös borhoz adva a legkitűnőbb ürmöst adja. Török Józsefnek kívül kapható id. Müller Jakab feltalálónál (Rostély-utca, saját háza), ára 50 kr. Nagy palack (másfél liter) 3 forint 50 krajczár, használati utasítással.

Köszvényászton Török József gyógyszerárától. „Szultána-növényszappan“, Nemesek-féle, bőrbetegség, májfoltok, szeplok, hajkorpa és migrain ellen. Ára 35 kr. Vezérraktár Sinkó Józsefnél Uj-utca 1.

Fácányi A. gyógyszerárától a következő nagyhirű elismert különlegességek: a) Fácányi-féle magy. édes mustár gyomor- és béluhur ellen 1 frt vagy 50 kr. b) Fácányi-féle fogpapír fogfájás, arc- és fülzúgogatás ellen. Egy kis csomag 70 kr. c) Fácányi-féle Phenyl szappan bőrbetegségek ellen 70 kr. d) Sos borszesz (szakértőtől) 1 frt 20 kr, 70 kr.

Ezenfelül minden gyógykülönlegesség árjegyzék szerint.

II. Pipere-szerek.

Blaháné-arczpor. Müller M. illatszertárától. Ugyanonnán mindennemű pipere- és illatszerek.

Jaulusz-féle „Juno-erme“ ásványmentes, ártatlan szerekből, szeplok, májfoltok ellen. 1 frt 50 kr. — „Juno-pasta“ az arez hófehérre tételére, 2 frt. „Juno-puder“ 60 kr. A bécsi és budapesti vegytani intézetek a legjobban ajánlják; rendkívül kapatos pipere-szerek.

Uj magyar hajfestő szer a természetes szín visszaállítására. Tokody-féle, ára 2.50.

Szultána-pipere szappan. Minden boudoirban nélkülözhetetlen, csodálatos hatású elismert. Ára 3 drb 1 frt. Nemesek-féle. Sinkó Józsefnél, útjeza 1. sz.

Hajnövesztő szer. Hausner R. családi titka. Ára 1 frt 40 kr.

Ezenfelül minden pipereszer árjegyzék szerint.

III. Gazdasági és háztartási czikkek.

Az „Első m. fekete bőrkenőcs-gyár“ gyártmányai. Fekete bőrkenőcs 1 frt 20, sárga 1 frt 50. Éreztszítító 10 kr. Kettős velenzei bőrlak 60 kr. Nemesek-féle. József főherceg udv. szállítója. Katonai, esendőri stb. szállító.

Egyetemes hideg enyv, Singer-féle. Edények, üvegek, pipák, fadarabok és bőr összeragasztására. 20 kr.

Mosászkő-féle fénymáz. — Nemesek-féle éreztszítító 10 kr. — Rovarpor, Pósehféle 1 frt. — Patkányirtószert Reiszótl 1 frt.

Ezenfelül minden háztartási és gazdasági cikk eredeti áron.

Divatárak, ruházat.

Férfi divatárak és fehérművek Karikás Lajostól. — Egészségi fehérművek és öltözetek dr. Jäger Gusztáv-féle a budapesti főraktáról. — Kalapok Nyerges M. gyárától.

Női divatárak Monasztéry és Kuzmik udv. szállítóktól. — Női ruhák Friedrichtól, a volt Alter és Kiss főszabástól.

Czípők, Lőrincz István gyárától urak, hölgyek és gyermekek számára.

Ezenfelül minden árak ered. árjegyzék szerint.

Mindenfélék.

A Gschwindt-féle szesz-, elezítő-, likör- és rumgyári részv. társaság Budapesten szesz-, élesztő-, likörből, rumból és eczetessentiából álló készítményeit ajánljuk. Gyár és fűrdőintézet: Józsefváros, üllői-ut. Főraktár: Károly-kör 17. sz. br. Orezy-féle ház.

Butorok, az I. butor-ipar-társaságtól. — Excellentszék 16-féle ezéla Schöberl K.-tól — Pénszekerények Wiese Fr. udv. száll. — Vasbutorok Stitz Henriktől. — Ágnyeműk Hüttel Tivadar udv. szállítóktól.

Üvegnyeműk Stölzle és fiai gyárától. — Kocsik Bogdán J. gyárától. — Lőszerszámok Szigeti L.-tól. — Tornaszekők, szerszámok, malomkövek, konyhaeszközök Geitner és Rauschtól.

Billard és tekeasztalok Gyöngyösy J.-tól. — „Ariston“ önjátszó szalon-hangszer 25 frt a főraktáról. — „Orchestron“ önjátszó óriási zenekar ára 1000 frttól fölfelé; a főraktáról. — **Zongorák** Lédezy gyárától.

Lőfegyverek, pisztolyok stb Kirner udv. szállítóktól. — Vadászati és uti czikkek Kertész Tódortól.

Gazdasági gépek Fehér Miklóstól. — Varrógépek Neidlingertől. — Mesterségekhez szükséges szerszámok Geitner és Raustól.

A legkitűnőbb eredeti francia pezsgőborok Jaques Louis Fréres francia czég budapesti vezérképviselőjétől. Müller L.-tól Grand vin de la couronne 3 frt 80 kr. Carte blanche 1-ére chois 3 frt 50 kr (Sorokszáru-utca 4. sz.)

Essentiák mindennemű likör gyártására Wetterich Arnold gyárától.

Sikerült és szép arczképek Naumann Ign. műterméből. Szénrajz 3 frt, krétarajz 6 frt, olajfestm (életnagyság) 8 frttól fölfelé. A fénykép sértetlenül visszaküldetik. — Arczkepek választási zászlók k. sz. Neumann Ign. műterméből.

Vésnöki munkák, peesétnyomók, bélyegzők, peesébélyegyek, monogrammok a legolcsóbb szabott ár szerint.

Schmitt Adolf és társa m. kir. szab. börgyára, szij, bőrművek- és gépszijakban (Hársfauteza 1. sz.) a monarchia legnagyobb gyára. (Hadfelszerelés.) Számos kitűntetés.

Humayer Károly (Sorokszáru-utca 94. sz.) méshő- és téglalegető gyárát, mint Budapesten a legszolidabbat, a legjutányosabbat és legnagyobb szállítókra is a legképesebbet a legjobban ajánljuk építkező községeknek, hatóságoknak és magánosoknak.

Egy szóval minden munka és cikk, nyomottat árjegyzék szerint készítették és szállítatik.

Első központi széküldési helye Magyarország összes kiviteli terményeinek árúinak és gyártmányainak. (Tokaji, mènesi, balatonvidéki, borok Vámosy Lajos utján, kőbányai sörök Dittrich és Gottschlig utján, huskónszerek a Weisz testvérektől, selmezi pipák Heller F.-tól, magyar vas, acél stb. Vadhus Pál K.-tól, lámpák, papír, szappan, szegedi paprika, gácsi posztó, stb.) mind legdirectebb forrásból szabott áron és az eredeti czég árj. szerint. — Elengedő egy levelező lapot írni a

„NEMZETKÖZI HIRDETŐ“

szerk. (Budapest, VII. Károly-kör 7.)

Pontos, becsületes és gyors szolgálat.